Agata Tomažič

ONO ŠTO NE MOŽEŠ DA ISPRIČAŠ FRIZERKI

Otvorena knjiga

Beograd, 2025.

Naslov originala:
Agata Tomažič
Česar ne moreš povedati frizerki

Sa slovenačkog prevela Jelena Dedeić

© 2015 Izdavačka kuća Goga
Izdavačka kuća Goga Novo mesto

Copyright © za srpsko izdanje Otvorena knjiga

JAK SLOVENIAN BOOK AGENCY

Književno delo je izašlo u okviru književnog programa koji sufinansira Javna agencija za knjigu Republike Slovenije.

Agata Tomažič

ONO ŠTO NE MOŽEŠ DA ISPRIČAŠ FRIZERKI

Otvorena knjiga

ŽABLJI PRINC

Konobar koji je došao da se izvini što se pokvario klima uređaj malo se pritom naklonio i spustio glavu s nekakvim potmulim licemerjem koje su azijatski narodi doveli do savršenstva, a od kojeg normalan čovek, belac, dakle, s gnušanjem okreće glavu. Mogao je mirne duše da ne prilazi stolu, gosti su već bar pola sata mahali lepezama i meškoljili se na stolicama za koje su počele da im se lepe oznojene zadnjice. Ali ipak je sebi zadao taj posao verovatno očekujući bakšiš. Njegova ponizna uslužnost pomešana s vrućinom i zagušljivošću u Mihi budila je iznenadno neraspoloženje. Veštački glumeći nonšalantnost, iz štosa novčanica, pričvršćenih zlatnom kopčom, izvukao je dvadeseticu:

„Makijato. S kapljicom hladnog obranog mleka. Hladnog i obranog. I ne više od kapi, jeste li razumeli? I čašu vode. Nadam se da to ne moram posebno da naglasim."

Momčić u konobarskoj opremi ponovo je izveo nekakav gnusan trzaj glavom, koji bi mogao da svedoči o njegovoj beskonačnoj uslužnosti, zavrteo se na peti i u laganom trku požurio prema kuhinji. Čovek za stolom u tamnom odelu sa nasmrt smorenim izrazom polako je zatvorio oči i razvezao kravatu.

„Kada bih mu dao sto evra, verovatno bi mi doneo i svoju majku na poslužavniku. Lepo garniranu sa jabukom u ustima."

Iza stola se začulo kikotanje.

„Ne znam, Miha, pokušaj."

„Ne, ne zezaj, ne volim svinjetinu, previše je masna i zapušava vene. Osim toga, njegova mama je verovatno zamašćena žena od sto kila i trajnom na glavi, želudac bi mi se preokrenuo čim bih je ugledao ili najkasnije kada bih ustima prineo komad njenog mesa."

Smeh je ovog puta odjeknuo malo zategnutije. Osmesi članova isključivo muškog društva za stolom zapravo su bili prilično usiljeni. Jedan od gospode je pamučnom salvetom obrisao usta. Potom ju je brižljivo dva puta presavio i odložio pored tanjira. Propisno uflekanu.

„Šta je, Stane, već ideš? Ona tvoja ti visi za vratom, a?"

Stane, gospodin u ranim četrdesetim s plavom kosom očešljanom na razdeljak i naočarima bez okvira, za koje se zbog njegovog okruglog lica činilo da mu već godinama stoje ukopane na nosu i koje ne skida ni noću, promrmljao je da mu je vruće i da je već kasno.

„Ma kakvi, vruće je svima, a vreme je, kao što znaš, relativna stvar. Ali kako hoćeš, mi ćemo...", rekao je Miha i naredbodavnim, mada već pomalo mutnim pogledom obgrlio ljude za stolom, „...mi ćemo naručiti još jednu flašu crvene karoline, je l' da da hoćemo?"

Četvorica muškaraca između trideset i četrdeset godina požurili su da manje-više odlučno klimnu

glavom. Blaga napetost među njima ukazivala je na to da ih je povezivao posao. Iz škrtih podataka (činjenice da je jedan od njih imao neverovatno mnogo para i da ih je darežljivo ali oholo troškario naokolo, a ostali nisu prikupili dovoljno novčanica ili kičme da ga prate) ne bismo mogli sasvim tačno ustanoviti šta rade. Ali nova informacija (da su svi od prvog do poslednjeg, dakle, šestog, koji je odlazio, bili obučeni u tamna odela i svetle košulje, uglavnom sa dugmadima na manžetnama) dovodi nas do zaključka da ne zarađuju novac fizičkim radom. Što je zapravo sasvim dovoljno za površan opis i stvaranje utisaka. Iz svega zabeleženog više je nego jasno da je restoran u kojem su sedeli bio jedna od onih institucija koje se bestidno bahate nulama na cenovniku. Još bahatije su se ponašali gosti tog restorana, koji su iza stakla namerno, samo ovlaš, navukli zavese i poput nekih prežderanih zlatnih ribica iz nobl akvarijuma posmatrali prolaznike u stilu *vidite nas, osvojili smo glavni zgoditak, hrane nas probranom ribljom hranom*. Ostale ribe su skrušeno obešenih peraja i dalje plivale s krljuštima oguljenim od borbe za preživljavanje i neprestanog jurcanja za planktonima. Ali pošto je klima uređaj otkazao i kroz prostoriju više nije duvala prijatna hladovina, položaj se preokrenuo i sada je možda neka prežderana ribetina iz prestižnog akvarijuma upućivala zavidan pogled prolazniku kome je vetrić mrsio kosu.

Kafa, naravno, nije bila s hladnim mlekom, niti je traćio vreme nagađanjem kolika je bila sadržina mlečne masti, već je šoljicu sa sve tanjirićem naglim zamahom desnice srušio na pod. Onda je pobedo-

nosno zabacio glavu, pritom, naravno, i ignorisao zgrožene poglede poslovne braće i uz isprekidano grgoljenje izgovorio: „U kuvanju kafe se, kao što vidim, niste baš proslavili. Nadam se da ćete iz vinskog podruma moći da donesete bar besprekornu flašu crvene karoline. Da li očekujem previše?"

Konobar se ponovo ponizno poklonio, ali, čudom, nije pokušavao da sam pokupi komadiće rasutog porcelana. Radije je pokretom u kome je bilo malčice uzvišenosti pokazao nekud prema toaletu, odakle se pojavila čistačica. Pravilnije bi bilo reći da se prišunjala, jer gospođa sa šarenom maramom, ispod koje su štrčale kovrdže hemijski posvetljene kose, ni na trenutak nije podigla pogled s vrhova svojih ortopedskih cipela i, čudno pogrbljena, u rekordno kratkom vremenu počistila je tragove mini nereda.

Ko zna zbog čega, žena koja je sitnim neurotičnim pokretima metle trljala pod još više je iziritirala Mihu. Upaljačem je nervozno kuckao po stolu. Onda je odnekud doletela muva. Opnokrilac je po prostoriji crtao spore, trapave, vrtoglave krugove i usput proizvodio zvuk koji je parao nerve. Zujanje je do njegovih ušiju dolazilo u talasima, zaletalo se u njega, čak i kad je muva odletela daleko i zaplela se u volane zavesa. Bzzzz, da li je moguće da je sićušna muva nadjačala razgovor? Nikako nije mogao da se sabere, zvuk njenih krila bio je snažniji od rečenica iz koleginih usta, rasejano mu je klimao glavom, ali je gledao nekud ustranu, prema prozorskom staklu u koje se zaletala ona svojim egzoskeletnim telašcem. Vreme jeste relativna stvar. U tom trenutku vreme se vuklo za njim kao smola koja se lepi za prste kad se,

ništa ne sluteći, dotakneš borovog stabla. Kao kad bi svaki minut imao džep u koji bi moglo da stane još tri minuta i kad bi se čekanje pomnožilo sa tri. Postajalo je neizdrživo. U mislima je već čuo zapušač od plute, koji se plemenitim zvukom i uz pomoć čoveka oslobađa iz vrata flaše, video je ono tamno crvenilo u hrastovini sazrelog vina kako se talasa u providno zaobljenim čašama s dugim drškama. A njegov pogled bio je prikovan za muvu, nije se mogao otrgnuti od gnusnog insekta, pratio ju je svuda dok nije dozujala pravo ispred njega i sela na nemarno izgužvani stolnjak koji konobar još nije odneo. Čim je stala, počela je da čisti sve tanušne nožice, savijala je prvu, srednju i zadnju, i onda ponovo sve ispočetka, kolega je bljuvao reči jednoličnim i sve napornijim tonom, sva slova su se zgusnula u nepropusnu ceradu koju su mu nabili preko glave, curio mu je znoj niz leđa, gušio se, nije imao izbora, otvorio je usta, duboko udahnuo, a onda je ispružio jezik i halapljivo zapalacao prema muvi. Jedan treptaj očima i više je nije bilo.

Ako se sat vremena ranije bahatio preko svih dopustivih granica, sada se ukipio, kao kad bi, ispred njegovih do malopre nervoznih, neuravnoteženih, divljih misli, neko iz vazduha spustio hladan betonski zid pored kojeg su se htele-ne htele zaustavile i sada umorno hvatale dah i pomalo izgubljeno zurile ispred sebe u sivi beton koji im nije dozvolio da prođu. Vrhom jezika je opipao niz prednjih zuba, zatim proverio i druga mesta u ustima, naročito nepce, da mu se insekt nije negde zaglavio i da se negde nije prilepila neka od muvinih mnogobrojnih nožica ili

čak krilce. Onda je automatski uzeo salvetu, obrisao usta kao posle posebno slasnog zalogaja i krišom se osvrnuo prema saradnicima. Jedan je još uvek blebetao, ostali su ga slušali, što znači da niko ništa nije primetio. Ali kad je konobar nalio crvenu karolinu, prvi gutljaj iz čaše sa peteljkom progutao je toliko halapljivo da su ga začuđeno pogledali. I iako je samo on video, nagnuo ju je toliko naglo kao da hoće da ispere usta posle pranja zuba, jer je upravo progutao muvu...

***

Ženu sa delikatesa je dobro poznavao. U skladu s politikom trgovačkog lanca s kojim je bio upoznat iz prve ruke, znači iz usta generalnog direktora, osoblje se premeštalo iz jedne u drugu prodavnicu, ali plavuša ufronclane kose očigledno se zabila baš u toj blizu koje je stanovao. Išla mu je na živce; nije tako često kupovao jela, samo je retko gubio vreme sa pripremanjem hrane kod kuće, više je voleo da prlja stolnjake u nizu najdražih restorana u prestonici i njenoj najbližoj okolini, ali kad bi poželeo kraški pršut, naravno da je želeo da bude tanko narezan. To žena sa delikatesa dugo nije mogla da shvati. Isto tako nije joj ulazilo u glavu da između rezanja i slaganja komada pršute na papir ne priliči da popravlja sparušen perčin kiselog kupusa, koji joj je rastao sa glave, upadao u oči i klatio se oko špicastog nosa prepunog mitisera. Kada je prvi put rukom prošla kroz kosu dok je seckala pršutu, iako je ta ruka bila u rukavi-